

Redatroppens kunstneriske påvirkning av Farida Fahmy, oversatt av Lene Dalen

Artikkel #4 av 8

Feltstudier Mahmoud Redas tilpasning av tradisjonelle og kulturelle dansebegivenheter for scenen

Forskning på tradisjonelle og lokale kulturelle dansebegivenheter

Jeg må her understreke at det ikke er kjent om de dansehendelsene som ble forsket på og dokumentert for mer enn 50 år siden, fortsatt finner sted på sine opprinnelige steder. Sosiale, kulturelle og demografiske endringer har skjedd i alle regioner i Egypt. Urbaniseringen har ført med seg endringer i hvordan livet leves på landsbygda. Bruken av tv, video og satelitt, i tillegg til sosiale medier, har påvirket hvordan folk bruker fritiden sin.

Egypt omfavner ulike kulturelle områder. Det finnes beduiner i den vestlige og østlige ørkenen, beboerne i Nil-deltaet i nord, innbyggerne i både nordlige og sørlige Øvre Egypt, Nubia og innbyggerne ved Rødehavskysten, Sinai, samt beboerne i Al-Wadi Al-Gadid, oasene Siwah, Dakhla og Kharga. I disse områdene finnes det et mangfold av musikalske tradisjoner og dansetradisjoner. Dans har sin plass i både hellige og verdslige begivenheter, så vel som i private og offentlige festligheter. Det spiller en viktig rolle i seremonier som bryllup, omskjæring og andre anledninger. I enkelte rurale områder kan det i begravelser foregå bevegelser som kan beskrives som dans.

Feltarbeidet som la grunnlaget for å samle dansemateriale for Mahmoud Redas tilpasninger for scenen

Dans er lidenskapen som styrer både Mahmoud Reda og meg selv. I et viktig stadium av hans kreative utvikling som koreograf, organiserte han feltstudier i ulike deler av Egypt, i jakten på materiale for hans forestående forestillinger. Disse feltarbeidene fant sted mellom 1965 og 1967. Det var ikke etnografiske formål som var målet hans med å studere de lokale kulturelle dansetradisjonene og begivenhetene han observerte. Hans tilpasninger var aldri ment å være nøyaktige reproduksjoner av de tradisjonelle dansene som han var vitne til og dokumenterte. Å samle inn materiale var først og fremst for å finne inspirasjon og for å oppdage potensialet som tradisjonell dans kunne tilby scenen.

På hver av turene våre tok vi med oss forskjellige troppemedlemmer, både menn og kvinner. Han mente at danserne hans burde lære dokumentasjonsprosessen. Direkte kontakt med lokalbefolkningen og å være sammen med dem var viktig. Å oppleve bevegelsene og å delta i begivenhetene når det var mulig var verdifullt, ikke bare for å

lære bevegelsene, men for å fange essensen og stilen av hver enkelt dansehendelse. Senere på dagen ble de grunnleggende elementene av disse dansene delt opp, analysert og så dokumentert.

Dessverre var hans innsats for å lære dem hvordan man driver forskning, med innsikt i hans arbeidsprosesser, til ingen nytte. Ikke ett medlem har i etterkant hatt lysten eller initiativet til å følge i hans fotspor, heller ikke i de mange områdene av Egypt som ennå ikke var forsket på. Disse danserne valgte gjenbruk av hva enn de hadde plukket opp fra hans danser og hans undervisningsmetode, og å opptre på hoteller og turiststeder, eller å reise og undervise i utlandet.

Dokumentasjonen av disse feltstudiene tok mange former: Skriftlige beskrivelser, fotografier og lydopptak, og i sjeldne tilfeller 8 mm film. På grunn av den begrensede tilgangen til avanserte fotoapparater på den tiden, ble ikke de hendelsene som foregikk på natten fotografert. En av de mest minneverdige episodene var Al-Dahiyah i Nord-Sinai. Denne dansebegivenheten kunne ikke bli dokumentert med fotografier, men det er fortsatt innprentet i hukommelsen til tross for de mange årene som har gått. Å være vitne til dansebegivenheter i deres naturlige omgivelser er en opplevelse som ikke er lett å glemme.

Gjennom alle disse turene ble det notert hvilke musikkinstrumenter som var typiske for hvert område, og alle nye og ulike rytmiske mønstre ble studert. På grunn av de ulike dialektene som finnes i de forskjellige regionene i Egypt, ble det tatt lydopptak av sanger, og teksten ble dechiffret. Disse tradisjonelle sangene ble alltid presentert på scenen i sin opprinnelige dialekt. Hver detalj av drakter og smykker ble studert og beskrevet. Noen ganger lærte vi hvordan man skulle bære de ulike draktene og tilbehøret.

I noen lokalsamfunn i Egypt, da forskerne fant det vanskelig å observere kvinners dans, ble jeg med til kvinnenes private områder, tok opptak av deres sanger, og lærte hvordan de beveget seg. Andre ganger imiterte lokale barn hvordan deres mødre danset, og demonstrerte hvordan deres tradisjonelle drakter ble brukt.

Hver dans ble omarbeidet i henhold til det potensialet den hadde. Noen danser tilbød et stort utvalg bevegelser, mens mer kunstneriske friheter ble tatt i andre danser, i form av tillegg som var innovative men konsekvente på samme tid. De typiske romlige formasjonene i hver enkelt dans ble beholdt, og i noen tilfeller utvidet. Typiske klappemønstre ble begrenset til noen deler av dansen, mens andre viktige rytmer ble videreutviklet.

På grunn av Mahmoud Redas kulturelle følsomhet og innsikt, forstod han viktigheten av de sosiale kodene i hver region han besøkte. Hans koreografier samsvarte med lokal tradisjon ved å opprettholde den opprinnelige graden av avstand mellom menn og kvinner og deres relasjon til hverandre i hver enkelt tradisjonelle dans. Ved noen anledninger introduserte han kvinnelige dansere inn i mannsdominerte danser, og måten han gjorde dette på forble anerkjent som anstendig og ble akseptert av det egyptiske publikummet som helhet.

Disse feltstudiene brakte med seg et stort og variert bevegelsesvokabular. Dette ble deretter lagt til repertoaret til treningsklassene. Mahmoud Reda tok flere kunstneriske friheter i koreografiene av noen tradisjonelle danser som tilbød få variasjoner, på samme tid som de holdt seg innenfor rammen og estetikken av originalen. Andre danser som hadde særegne kvaliteter og et rikt utvalg av bevegelser var umiddelbare inspirasjonskilder.

Denne teksten er ikke ment å være en grundig studie av hver enkelt dans og dansebegivenhet vi tilpasset for scenen. Min hensikt her er å gi leseren en oversikt over den forskningen som ble gjort av Redatroppen, i den perioden vi reiste til forskjellige regioner i Egypt. Mange av dansene som ble studert vant førstepremier i viktige internasjonale folkefestivaler.
